که رکووک، دوو ڕێیانی هێوری و ناهێور

به شی یه که م

نووسه ر: دیاکۆ حسێنی

وه رگێڕ: ڕێناس جاف

ده بێ دان به و حه قیقه ته دا بنێین هاوکێشه کانی سیاسی و ئه منیه تی خۆرهه ڵاتی ناوین، چوونه ته نێو قۆناخێکی نوێ و که مته رخه می له حاند ئه و شته ی وڵاتانی ئه م ده ڤه ره به ره و پێداچوونه وه به بنه مای پێوه ندییه کانی ناوچه یی خۆ ده بات، خه رجێکی قورس ئه خاته سه ر شان ده ورگێڕانی لاگر و داشداری ڕه وشی هه نووکه یی.

جاران ده وڵه تی ئێران، کوردانی ئێراقی بۆ هاوسه نگ کردنی سیاسه ته کانی جیرانانی ڕۆژاوای خۆ،ده کار ده گرت که له ڕاستیدا هه ندێجار ته نیا هۆکارێکی کۆنترۆڵکراو بوو که توانا و ده سته ڵاتی تارانی بۆ ڕه زا کردنی ئه نقه ره و به غا، به رز ده کرده وه. به ڵام ئه مرۆکه ڕه وشه که گۆڕانی به سه ردا هاتووه.

ستانی که رکووکی باکووری ئێراق، ئێسته ده سه ڵاتێکی فره و باشی ده س که وتووه.

دوو پارتی سه ره کی کوردانی ئێراق(ی.ن) به سکرتارێتی جه لال تاڵه بانی و پارتی دێمۆکراتی کوردستان به سه رۆکایه تی مه سعوود بارزانی، که رکووک به پێته ختی نوێی خۆ داده نێن که ده توانێ 5 ملوێن کورد له خۆدا جێ بکاته وه.

وا دیاره ئه وان له پێش بینی خۆدا، ئه وه ند تووشی هه ڵه نه بوونه.

به سه رنج به و خاڵه ی ئێراق وڵاتێکی فره قه ومی به چه ندین که لتووره وه یه، هه ر ئه و فره قه ومی و فره که لتوورییه، به ئاشکرا لای دانیشتووانی، گه لێ خۆیایه ئاسۆیێکی ڕوون بۆ ده یه کانی داهاتووی ئێراق به ده سته وه نادات.

ئاساییه له م قۆناخه دا به تایبه ت پاشی ڕووخانی حکومه تی به عس که نێزیکه ی سێ ده یه به دڕانه ترین شێوه به سه ر ئێراقدا حوکمی کرد و سێ ده یه ی ڕه شی له دیرۆکی ژیانی سیاسی کوردان نه خشاند،پارته کوردییه کان نه فره تی خۆ له و سه رده مانه دا ده ربڕن.

به ڵام له به ستێنی ئه منیه تی نه ته وه یی دا خاڵێک گه لێ سه رنج ڕاکێشه، ئه وه یه که ئێدی لاگری ئێران له کورده کانی

ئێراق، متمانه كه ی جارانی له پشته وه نییه، چونكه له
لایێكه وه پێوه ندییه كانی نه فره گه رمی نێوان ئێران- تركیا
هه تا ڕاده یێكی فره ، پێوه ندی به زێده خوازی كوردان
له باكووری ئێراقدا هه یه، له لایێكی دیكه شه وه ،
وه ده س خستنی ده سه ڵات له لایه ن ئه وانه وه، وا له ئێمه
ده كات سیاسه تی كۆنترۆڵی هاتووچۆ ی سنووره كانی
ڕۆژاوا بگرینه به ر.
بۆنی نه وته كه ی كه ركووك كه به شێوه ی ڕێژه یی له ساڵا
18 ملیار دۆلار داهاتی ده بێت، سه ر له هه ر شارومه ندێك
ده شێوێنێ. به ڵام ده ره نجامه كانی ئه م یارییه سیاسییه
لای سێ وڵاتی دراوسێی ئێراق، یه كسان و وه ك یه ك نییه.
له و نێوانه دا تركیا بێتوو كوردان به سه ربه خۆیی بگه ن
یاخۆ ده سته ڵاتێكی فیدراڵی بگرنه ده س، له چاو جیرانه كانی دی ، زه بری زێتر و فره تری وێ ده كه وێ.
ده وڵه تی ترك زۆر جاران له لایه ن یه كیه تی ئه وروپاوه
به له ژێر پێ نانی مافی مرۆڤ له به شه كانی باشووری
ئه و وڵاته دا تاوانبار كراوه. سه ر باری ئه و هه موو
كۆسپانه ی له سه ر ڕێی وتوو وێژه كانی نێوان
كاربه ده ستانی ترك و سه رانی یه كیه تی ئه ورووپانه،
كاربه ده ستانی ترك ، ناچاری ڕوویان كردۆته
به ره و ڕوو بوونه وه له ته ك مه ترسییه كانی
زێده خوازی 12 ملوێن كوردی وڵاته كه ی خۆ .
بێتوو كوردان وه ك ده وڵه تی به روه خت له حكومه تی
پاش هه ڵبژاردنه كانی سه رانسه ری ، پۆسته كانی سه ره كی
له باری ده سته ڵاته وه بگرنه ده س، دیاره پێگه ی
پارتی كرێكارانی كوردی تركیا(پ.ك.ك) به رزتر ده بێته وه و
داواكاری چه ندین ساڵه ی پ.ك.ك، فره تر ده بێت.
ته نانه ت سه ربارى ته ریك خرانه وه ی ئاپۆ ڕێبه ری پ.ك.ك، كه ئه م به ینه نێوی خۆی بۆ كاده ك(كۆنگره ی
ئازادی و دێمۆكراس كوردستان) گۆڕیوه به ڵام
كاربه ده ستانی پایه به رزی ئه و پارته له دووی سازان
نین ، بێگومان خۆ بۆ قۆناخێكی پڕ له كێشه و بگره و به رده
ده گه ڵ ئه نقه ره، ته یار و ئاماده ده كه ن.
به م بۆچوونه، چاره نووسی كوردانی ناوچه، كه به درێژایی
دیرۆك له مافی هه بوونی ده وڵه ت بێبه ش بوونه ، پێوه ندی
ڕاسته وخۆیی به هه ڵبژاردنه كانی 30 ژانڤییه وه هه یه،
هاوزوانانی ئه وان له ئه رمه نستان، ئازه ربایجان،
نه خجه وان، لوبنان، توركه مه نستان، سوریا و تركیا،
زێتر ده ورووژێنێ.

پێش گرتن به و مه ترسییه هه ره قه تییه نه کارێکی هاسانه و
ناکرێ بۆ رۆژانی داهاتووی دانێی.
گه ر کوردانی باکووری ئێراق، به یه کگرتوویی و یه کیه تی
بگه ن ، بێگومان واشینگتۆن و تله ڤیڤ ده که ونه لاگری
هه مه لایه نه له سه ربه خۆیی کورده کانی ناوچه.
به تایبه ت ئیسراییل زۆر جاران لاگری و پشتیوانی خۆی له
پێک هاتنی ده وڵه تێکی کوردی له باکووری ئێراق ڕاگه یاندووه و ئاماده یی خۆی بۆ دانی مووشه
کی ستینگێر به و
ولاته گریمانه ییه ده ربڕیوه.
ئێسته ئیسراییل هه موو هه وڵی خۆ ده کار دێنێ هۆکاره کانی
کزتر به ڵام تێکده ری دارِشتی ناوچه ی خۆرهه ڵاتی ناوین،
به هێز بکات.
دالانی ئاسمانیی دارِێژراو له لایه ن ئیسراییله وه به ره و
ستانه کانی که رکووک، هه ولێر، سلێمانی و موسڵ
به مه به ستی پێک هێنانی پشتێنه یێکی دیفاعی ستراتژیک
به ده ور و به ری به شه باکوورییه کانی ئێراقدا، پێگه یێکی
جێی متمانه یه که یارمه تی ده وڵه تی ئیسراییل ده دا بۆ
وه ده س خستنی هاوسه نگی پێویست له دارِشتی نوێی
خۆرهه ڵاتی ناوین و ئاسیای ناویندا.
ده زگاکانی ئه منی- سه ربازی ئیسراییل ، ئێستا بێ نیگه رانی
مژولی ڕاهێنانی کۆماندۆ له کوردستانن، ئه وه ی به لای ئیسراییله وه گرینگه پشتیوانی کردن له و
ئۆپێراسیۆنه
له نێو خاکی ئێران و سوریادایه.
یه ک له ئه فسه رانی ده زگای ئه منی ئیسراییل وتوویه
به و ده ره نجامه گه یشتووه ئه مریکا هه نووکه که ره سته و توانستی که متری بۆ به ره و
ڕووبوونه وه له ته ک ئێران
له وه رده سدایه مه گین ئه وه ی به سه ر ڕه وشی ئێسته ی
ئێراقدا زاڵ بێت. ئه مریکا دیاره له باری سه ربازییه وه
تووشی تێک شکان نابێت به ڵام پڕ ڕوونه له باری ڕامیارییه وه
ئه و شکسته ی تووش ده بێت.

ژێده ر: رۆژنامه ی شه رق، سێ شه مه 23
خاکه لێوه ی ساڵی 1384 هه تاوی

****

په یڤێکی پێویست: وه رگێڕ ده گه ڵ هیچ کامه له بیر و
بۆچوونه کانی نووسه ر نییه و چ بڕوای به و دابه شکارییه ی
نووسه ر نییه. نووسه ر مه خابن وه ک ستراتژیستێکی

ده وڵه تی خۆ ده رده خات و ڕێکار و ڕێگه چاره پیشانی
ده وڵه ت ده دا بۆ ئه وه ی ده ستکه وته کانی کوردان
بێ ئه نجام ده رچن به ڵام شوکر ئه و ده رفه ته
بۆ هاتنه دی ئه و نیازه پۆخڵه ی نووسه ر له ده س
ده وڵه تی نهای ئێران ده رچووه و هه نووکه کوردی باشووری
کوردستان به ره و قۆناخێکی پڕ گرینگ ده چێته پێش.
له دوابه شی ئه م بابه ته دا هه ندێ زیێتر نیاز ناپاکی
نووسه رتان لا ده رده که وێ.

Renas caf @Yahoo.com